



Såfremt det ikke er muligt at finde en tiltalt, kan den pågældende retsforfølges eller dømmes in absentia, men den tiltalte har efterfølgende ret til at få sagen genoptaget med henblik på en fornyet behandling af sagens realitet under sin tilstedeværelse

Denne ret kan imidlertid nægtes den tiltalte, hvis den pågældende bevidst har unddraget sig retsforfølgning ved at forhindre myndighederne i at underrette vedkommende om retssagen

Der var i Bulgarien blevet indledt en straffesag mod IR, der var tiltalt for deltagelse i en organiseret kriminel gruppe med henblik på at begå overtrædelser af afgiftslovgivningen, der kan medføre frihedsstraf. Et første anklageskrift blev forkyndt personligt for IR, og IR havde angivet den adresse, han kunne kontaktes på. Ved indledningen af den retslige fase af straffesagen havde han imidlertid ikke kunnet findes på denne adresse, og Spetsializiran nakazatelen sad (særlig domstol i straffesager, Bulgarien) havde således ikke kunnet indkalde ham til retsmødet. Den advokat, som den forelæggende ret beskikkede, var i øvrigt ikke kommet i kontakt med IR. Da det anklageskrift, som var blevet forkyndt for IR, var mangelfuldt, var det desuden blevet erklæret ugyldigt, og retssagen var blevet afsluttet. Efter at et nyt anklageskrift var blevet udfærdiget, og retssagen var blevet genåbnet, var IR igen blevet eftersøgt, uden at det havde været muligt at finde ham. Den forelæggende ret udledte til sidst heraf, at IR var flygtet, og at sagen under disse omstændigheder kunne pådømmes, uden at han var til stede.

Med henblik på at IR kunne få korrekt underretning om de processuelle garantier, som han råder over, ønsker den forelæggende ret imidlertid oplyst, hvilket tilfælde som omhandlet i direktiv 2016/343¹ hans situation henhører under, idet han var flygtet efter at have modtaget underretning om det første anklageskrift og før indledningen af den retslige fase af straffesagen².

Domstolen besvarer dette spørgsmål med, at artikel 8 og 9 i direktiv 2016/343 skal fortolkes således, at **en tiltalt, som de kompetente nationale myndigheder ikke har kunnet finde, selv om de har gjort en rimelig indsats, og som disse myndigheder derfor ikke har kunnet meddele oplysninger om retssagen mod vedkommende, kan retsforfølges og, alt efter omstændighederne, dømmes in absentia. I så fald skal den tiltalte imidlertid principielt have mulighed for, efter underretningen om domfældelsen, umiddelbart at gøre retten i henhold til dette direktiv til at få genoptaget sagen eller til adgang til et tilsvarende retsmiddel, der fører til en fornyet behandling af sagens realitet under vedkommendes tilstedeværelse, gældende.**

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/343 af 9.3.2016 om styrkelse af visse aspekter af uskyldsformodningen og retten til at være til stede under retssagen i straffesager (EUT 2016, L 65, s. 1).

² Artikel 8 i direktiv 2016/343 vedrører nærmere bestemt retten til at være til stede under retssagen. Ifølge denne artikels stk. 2 kan medlemsstaterne fastsætte, at en retssag, der kan resultere i en afgørelse om den berørte persons skyld eller uskyld, kan afholdes, uden at vedkommende er til stede, på betingelse af, at denne person i tide er blevet underrettet om retssagen og oplyst om konsekvenserne af at undlade at give møde, eller på betingelse af, at den berørte person, der er blevet underrettet om retssagen, repræsenteres af en befuldmægtiget advokat, som er udpeget enten af denne person eller af staten. Ifølge dette direktivs artikel 8, stk. 4, kan medlemsstaterne, såfremt de fastsætter en mulighed for afholdelse af retssager, uden at den berørte person er til stede, men det ikke er muligt at opfylde betingelserne i artikel 8, stk. 2, fordi denne person ikke kan findes, selv om der er blevet gjort en rimelig indsats, fastsætte, at en afgørelse alligevel kan træffes og fuldbyrdes. I så fald skal medlemsstaterne sikre, at de berørte personer, når de underrettes om afgørelsen, navnlig når de pågribes, også underrettes om muligheden for at anfægte afgørelsen og om retten til en ny retssag eller et andet retsmiddel i overensstemmelse med direktivets artikel 9. Nærmere bestemt skal mistænkte eller tiltalte i henhold til artikel 9 have ret til en ny retssag, når de ikke var til stede under deres retssag, og de betingelser, der er fastsat i direktivets artikel 8, stk. 2, ikke var overholdt.

Domstolen præciserer imidlertid, at **denne ret kan nægtes** den tiltalte, **såfremt det fremgår** af præcise og objektive indicier, **at denne** har modtaget tilstrækkelige oplysninger til at være klar over, at der skulle gennemføres en retssag mod den pågældende, og **ved forsætlige handlinger i den hensigt at unddrage sig retsforfølgning har forhindret myndighederne i officielt at underrette vedkommende om retssagen.**

Domstolens bemærkninger

Domstolen bemærker indledningsvis, at artikel 8, stk. 4, og artikel 9 i direktiv 2016/343 om anvendelsesområdet for og rækkevidden af retten til en ny retssag skal anses for at have direkte virkning. Denne ret er forbeholdt personer, hvis retssag gennemføres, uden at de er til stede, selv om de betingelser, der er fastsat i direktivets artikel 8, stk. 2, ikke er opfyldt. Derimod hviler medlemsstaternes mulighed i henhold til direktiv 2016/343 for, når betingelserne i direktivets artikel 8, stk. 2, er opfyldt, at gennemføre en udeblivelsessag og fuldbyrde afgørelsen uden at give mulighed for en ny retssag, på den forudsætning, at den berørte, som er blevet behørigt underrettet, frivilligt og utvetydigt har givet afkald på at være til stede under retssagen.

Denne fortolkning sikrer overholdelsen af formålet med direktiv 2016/343, som er at styrke retten til en retfærdig rettergang i straffesager, således at medlemsstaternes tillid til hinandens strafferetlige systemer øges, og at sikre retten til forsvar, samtidig med at det undgås, at en person, der, selv om vedkommende er blevet underrettet om en retssags afholdelse, utvetydigt har givet afkald på at være til stede under retssagen, efter en udeblivelsesdom kan kræve en ny retssag og dermed uretmæssigt modvirke retsforfølgningens effektivitet og hensynet til god retspleje. Hvad angår underretningen om retssagens afholdelse og konsekvenserne af ikke at give møde præciserer Domstolen, at **det tilkommer den pågældende nationale ret at efterprøve, om et officielt dokument, der utvetydigt angiver tid og sted for retssagen og – såfremt den berørte ikke er repræsenteret af en befuldmægtiget advokat – oplyser om konsekvenserne af eventuelt at undlade at give møde, er blevet udstedt til den berørte.** Det påhviler i øvrigt denne ret at efterprøve, **om dette dokument er blevet forkyndt rettidigt, således at den berørte, såfremt vedkommende beslutter at deltage i retssagen, kan forberede sit forsvar effektivt.**

Hvad nærmere bestemt **angår tiltalte, som er flygtet**, fastslår Domstolen, at **direktiv 2016/343 er til hinder for en national lovgivning, der udelukker ret til en ny retssag alene af den grund, at den berørte person er flygtet, og myndighederne ikke har kunnet finde den pågældende.** Det er kun, når det fremgår af præcise og objektive indicier, at den berørte person – skønt den pågældende officielt er blevet underrettet om, at vedkommende er tiltalt for at have begået en strafbar handling, og således vidste, at der ville blive afholdt en retssag mod vedkommende – bevidst søger at undgå officielt at modtage oplysningerne om tid og sted for retssagen, at denne person kan anses for at være blevet underrettet om retssagen og frivilligt og utvetydigt have givet afkald på at udøve sin ret til at være til stede under denne, hvilken situation er omfattet af det tilfælde, der er omhandlet i artikel 8, stk. 2, i direktiv 2016/343³. Sådanne præcise og objektive indicier foreligger bl.a., når denne person med vilje har angivet en forkert adresse til de kompetente nationale strafferetlige myndigheder eller ikke længere befinder sig på den angivne adresse. I øvrigt bør der ved afgørelsen af, om de oplysninger, som den berørte har fået, er tilstrækkelige, tages særligt hensyn til den omhu, som de offentlige myndigheder har udøvet for at underrette den pågældende, og til den omhu, som den pågældende har udøvet for at modtage underretningen.

Domstolen bemærker desuden, at denne fortolkning overholder retten til en retfærdig rettergang som fastsat i artikel 47 og 48 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder og artikel 6 i den europæiske konventionen til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder.

BEMÆRKNING: Gennem en præjudiciel forelæggelse kan retterne i medlemsstaterne i forbindelse med retssager, der verserer for dem, forelægge Domstolen spørgsmål vedrørende fortolkningen af EU-retten eller gyldigheden af en EU-retsakt. Domstolen træffer ikke afgørelse i den nationale retstvist. Det tilkommer den

³ Med forbehold for de særlige behov hos sårbare personer som omhandlet i 42. og 43. betragtning til direktiv 2016/343.

nationale ret at afgøre sagen i overensstemmelse med Domstolens afgørelse, der på tilsvarende måde er bindende for andre nationale retter i sager vedrørende en tilsvarende problemstilling.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

[Dommen](#) offentliggøres på webstedet CURIA på afsigelsesdagen.

Kontakt i Kontoret for Presse og Information: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127